

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Csapó Annamária ügyvéd (....) által képviselt I.rendű felperes neve (....) I. rendű és II.rendű felperes neve (....) II. rendű felpereseknek, a dr. Feldmájer Livia ügyvéd (fél címe 2) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében - mely perbe az alperes oldalán a dr. Horváth L. Gábor ügyvéd (....) által képviselt Alperesi beavatkozó (alperes címe) beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2013. június 19. napján kelt, 25.P...../2012/33. számú ítélete ellen az alperes 34. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti. A jogsértést megállapító rendelkezését szövegezésében pontosítja és megállapítja, hogy a alperes neve alperes megsértette I.rendű felperes neve zeneszerző és II.rendű felperes neve szövegíró felperesek szerzői jogát azzal, hogy a „Vigyázz rám!” című zeneművet a felperesek engedélye nélkül átdolgozott és megváltoztatott módon felhasználta az általa 2011. február 26-án sugárzott V... V... 4. című műsorban, amikor azt az A... nevű szereplő a Villa himnuszaként, mint saját művét adta elő. Az elégtétel adásra vonatkozó rendelkezést megváltoztatja és az alperest arra kötelezi, hogy öt napon belül az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét tegye közzé a sérelmezett közvetítéssel azonos időben. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek külön-külön 25.000 (Huszonötezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek személyhez fűződő szerzői jogát, amely a „Vigyázz Rám!” című, az I. rendű felperes által szerzett, a II. rendű felperes által írt dalhoz fűződik azzal, hogy a felperesek jóhírnevére sérelmes módon azt jogosulatlanul megváltoztatta az általa sugárzott V... V... 4. című műsorban, ezért eltiltotta az alperest a további jogsértéstől, és kötelezte, hogy a sérelmezett közvetítéssel azonos műsoridőben az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül az alábbi közlemény közzétételével fejezze ki sajnálkozását elégtétel adásként:

„A bíróság megállapította, hogy a alperes neve a V... V... 4. című műsorának 2011. február 26-án sugárzott adásában megsértette I.rendű felperes neve zeneszerző,

előadó és II.rendű felperes neve szövegíró szerzői személyhez fűződő jogait azzal, hogy a műsor szereplője, A... a Villa Himnuszaként a szerzők művét azok hozzájárulása és szerzőségük feltüntetése nélkül, mint saját művét adta elő."

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest továbbá, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek külön-külön 1.000.000 - 1.000.000 forintot, valamint ezen összegnek 2011. február 27-étől a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát és 361.000 forint perköltséget, míg a keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Végül kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperes részére 127.000 forint, míg a beavatkozónak 6.350 forint perköltséget.

Az ítélet tényállásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az I. rendű felperes többszörösen díjazott, híres magyar előadóművész, dzsesszzenész, zeneszerző, aki a szintén elismert, híres szövegíró II. rendű felperessel együtt 1994-ben megírta a „Vigyázz Rám!” című zeneszámot. Az alperes sugározta a V... V... 4. című valóságshow-t, amelynek 2011. február 11-ei (helyesen: február 26-ai) adásában az egyik villalakó, A... előadásában elhangzott a felperesek által szerzett dal. Az A...-féle előadás ezt követően felkerült az alperes internetes honlapjára, ahol a Villa Himnuszaként vált széles körben ismertté.

A felperesek pontosított keresetükben a mű integritásához fűződő személyiségi joguk megsértésének megállapítását kérték arra hivatkozással, hogy a zeneszámot az alperes a felperesek szerzői minőségének feltüntetése nélkül, eltorzított szöveggel és zenei formában sugározta. A felperesek a dal felhasználásához engedélyt nem adtak, erre tekintettel szerzői vagyoni joguk sérelmét is állították. Emellett fejenként 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérték az alperes kötelezését a felperesek művészi hírnevének, elismertségének sérelmével okozott erkölcsi kár reparálására. Kérték továbbá az alperes eltiltását a további jogsértéstől és elégtétel adásra kötelezését. Előadták, hogy dal régi szerzeményük, része a magyar zenei kultúrának. Feldolgozását már több nevesebb előadó is elénekelte, amelyek nem voltak sértőek a felperesek szerzői személyiségi jogára. A... azonban olyan színvonalon és minőségben dolgozta fel és adta elő a felperesek szerzeményét, amely sérti a dal szellemiségét, és előadasmódjában sem éri el azt a szintet, amelyhez a felperesek hozzájárultak volna.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint az általa sugározott műsorban nem a felperesek szerzeménye hangzott el, így engedélyt sem kellett kérni a felhasználáshoz. A zeneszám alapja egy internetes karaoke oldalról került letöltésre, és a felperesek azzal, hogy a dalukat ezen a honlapon szerepeltetik, hozzájárulásukat adták annak felhasználásához. Az alperes a nem vagyoni kár megfizetésére irányuló keresetetösszegezésében megalapozatlannak és eltúlzottnak találta. Előadta, hogy a V... V... 4. című műsor produkciós műsor, ezért perbe hívta az I... Zrt-t, a műsor gyártóját, amely cég az alperes pernyertessége érdekében a perbe beavatkozott.

A beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a műsorszerkesztők sem tudták, hogy az A... által lejátszott szám egy ismert, a felperesek által szerzett mű feldolgozása. Álláspontja szerint a felperesek nem bizonyították a kártérítési igényük összecszerűségét sem.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak (helyesen: részben alaposnak) találta. Határozatát a Pp. 206. §-ára, a szerzői jogról szóló 1998. (helyesen: 1999.) évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. §-ának (1) bekezdésére, 3. §-ára, 4. §-ának (1) bekezdésére, 5. §-ának (2) bekezdésére, 10. §-ára, 12. §-ának (1) bekezdésére, 13. §-ára, 16. §-ának (1) bekezdésére, 94. § (1) bekezdésére, 164. §-ának (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Arra tekintettel, hogy a perben vitatott volt, hogy az alperes által sugárzott mű megegyezik-e azzal a művel, amelynek zenéjét az I. rendű felperes, míg szövegét a II. rendű felperes szerezte, a felperes indítványára szakértői bizonyítást folytatott le, megkeresve a Szerzői Jogi Szakértő Testületet. A Testület szakvéleményére alapítottnak az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által sugárzott műsorban A... által elénekelt és neki tulajdonított dal a felperesek által szerzett mű feldolgozása. A zenei rész tekintetében lényegében teljes az egyezés, a minimális különbség a hallás utáni tanulásból fakadhat. A szöveg vonatkozásában az A...-féle változat az eredeti dalszövegre épül, bár abba jóval nagyobb beavatkozás történt, mint a zenébe.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperes karaoke előadásra történő hivatkozását, hangsúlyozva, hogy a zenei alap megvásárlása a perben nem nyert bizonyítást és annak nincs is jelentősége a szerzők személyhez fűződő joga megsértése tekintetében. Rámutatott továbbá, hogy a szerzői jogsértés a jogsértő tudattartalmától független, az legfeljebb a kártérítés összecszerűségénél bírhat jelentőséggel.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület véleménye alapján kétséget kizáróan megállapította, hogy a felperesek szerzői személyiségi joga sérült, mely jogsértést álláspontja szerint súlyosbít, hogy az internetre a dal a Villa Himnuszaként került fel és az a mai napig elérhető. Megállapította továbbá, hogy a „Vigyázz Rám!” című dal szövegének jelentős átírása, amely az eredeti gondolatiságtól meglehetősen távol áll, egyértelműen a mű megcsonkítását jelenti, amellyel sérül a zeneszerző és a szövegíró névfeltüntetéshez fűződő szerzői személyiségi joga, valamint a mű egysége.

Nem volt vitás a perben, hogy felhasználási szerződés a felek között nem jött létre, míg az SZJSZT szakvéleményéből az elsőfokú bíróság egyértelműen kiolvashatónak látta, hogy a felperesek művének feldolgozása megvalósult, ezért a szerzői vagyoni jogsértést is megállapította az alperes terhére. E körben a felróhatóságot növelő tényezőként vette figyelembe, hogy az alperes ügyvédi felszólítás ellenére sem távolított el a sérelmezett felvételt és az a mai napig elérhető. Ennek következtében ugyanis a megtekintők többsége alappal feltételezte,

hogy a felperesek esetlegesen hozzájárultak ezen előadáshoz, ezért azonosították őket a sérelmezett, színvonaltalan előadással.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a jogsértést megállapította és az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, valamint a felperesek által megfogalmazott közlemény közzétételére is kötelezte.

A nem vagyoni kártérítési igény tekintetében kifejtette, hogy az alperes jogellenes magatartása következtében a felperesek oldalán bekövetkezett hátrány a Pp. 163. § (3) bekezdése szerinti köztudomású tény, míg az összegszerűség vonatkozásában a felperesek által előadott körülményeket - nevezetesen, hogy az alperes, amely vezető televíziós csatorna, több szerzői jogot is sértett, mely jogsértés folyamatos - figyelembe vette. Hangsúlyozta, hogy a nem vagyoni kártérítési kötelezettség alól akkor mentesülhet az alperes, amennyiben úgy járt el, ahogy az általában elvárható, illet azonban az alperes a perben nem bizonyított. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest - a jogsértés súlyára és a kialakult ítélkezési gyakorlatra is figyelemmel - 1.000.000-1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte.

A perköltségről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés b) pontja, (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján, a ténylegesen kifejtett munka figyelembevételével határozott.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes teljes keresetének elutasítását, másodlagosan annak részbeni megváltoztatásával az elégtétel adására irányuló kereseti kérelem elutasítását és a nem vagyoni kártérítés összegének 100.000 - 100.000 forintra történő leszállítását kérte. Továbbra is hangsúlyozta, hogy a sérelmezett műsorszám a felperesek szerzői jogát nem sértette, az előadott dalnak ugyanis semmi köze nem volt a felperesek szerzeményéhez.

Álláspontja szerint a közlemény közzétételére irányuló ítéleti döntés méltánytalan, mert az A... nevű szereplő az alperessel kötött szerződést megsértette, ennek ellenére az általa személyesen okozott sérelmet az alperesnek kell reparálnia.

Sérelmezte a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét is annak eltúlzottságára hivatkozással. Előadta, hogy rossz minőségű, hamis éneklésről volt szó, amely alapján azonban - amennyiben valóban felismerhető volt a felperesek műve - a dalt az alperes széles körben népszerűsítette műsorával, méghozzá olyan személyek körében, akikhez egyébként el sem jutott volna a felperesek szerzeménye. E közlés a felpereseknek ténylegesen kárt nem okozott és erre nézve bizonyítást sem ajánlottak fel. A köztudomású tényre való hivatkozás nem elegendő ahhoz, hogy ilyen nagy összegű kártérítésre kötelezésre kerüljön sor.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

Fellebbezéssel nem volt támadott az elsőfokú ítéletnek a felperesek meghaladó keresetét elutasító rendelkezése, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a jogvita által indokolt mértékben lefolytatta, a tényállást részben helyesen állapította meg és abból túlnyomórészt helytálló érdemi döntést hozott. Kifejtett jogi indokait azonban a Fővárosi Ítéltábla csak kis részben osztotta, azokhoz az alábbiakat fűzi.

Mindenekelőtt rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás pontosításra és kiegészítésre szorul, mert az nem tartalmazza a jogvita megalapozott elbírálásához elengedhetetlenül szükséges valamennyi lényeges tény, illetve körülményt.

A Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével.

Az indokolásban a bíróság először a tényállást állapítja meg, majd a tényálláson alapuló döntésének jogi indokait adja. A bíróság határozatát mindig a szükséges mértékben kell megindokolni. Ennek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg, emellett jelentősége van az alperes védekezésének is. A perbeli esetben a felek személyén, munkásságán és az alpmű ismertetésén túl a megállapított jogsértő felhasználás részletei is a tényálláshoz tartoznak. A másodfokú bíróság ezért nem látta elegendőnek annak ismertetését, hogy az alperes által sugárzott Való Világ 4. című műsor 2011. február 11-i adásában az egyik szereplő - A... - előadásában elhangzott a felperesek által szerzett dal, amely a Villa Himnuszaként vált ismertté széles körben. Elsődlegesen hangsúlyozza, hogy a sérelmezett adásra 2011. február 26-án került sor, ezért az elsőfokú ítélet indokolásába - annak 2. oldalának 7. bekezdésében - nyilvánvaló elírás folytán került a február 11-ei időpont.

A Fővárosi Ítéltábla a fenti pontosítás mellett szükségesnek tartja a tényállás kiegészítését is az SZJSZT szakvéleménye alapján megállapítható tényekkel az alábbiak szerint:

A „Vigyázz Rám!” című dal zenei részével az A...-féle dal szinte teljes mértékben egyezik, a szövege pedig az eredeti dalszövegre épült, annak egyértelmű felhasználásával. A szöveg egy aktualizált alkalmi szöveg, amelyben vannak olyan részek, amik az eredeti dalból kerültek átvételre, így az indító sor: „Elaludni készül a nyár - ház”, a versszakokat lezáró refrén sor, és a bemondás: „Vigyázz rám!”. Az A...-verzió felkerült az alperes honlapjára, majd onnan széles körben, az interneten elérhetővé vált és elérhető jelenleg is.

Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperesi felhasználás a szerzők vagyoni és személyhez fűződő jogát is sértette. Vagyoni jogaikat az Szjt. 29. §-a szerint engedély nélkül átdolgozott közös művük felhasználásával, a személyhez fűződő jogaikat az Szjt. 13. §-a szerinti, integritásában sérült mű felhasználásával sértette meg az alperes.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az előadott dalnak „semmi köze nincs” a felperesek szerzeményéhez. Az SZJSZT szakvéleménye alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az eredeti zenemű átdolgozása valósult meg az aktualizált szöveggel, amelynek eredményeként egy új mű jött létre. Emellett a mű integritásának sérelme is bekövetkezett azáltal, hogy a zenemű szövegét jelentősen átírták, ráadásul az eredeti gondolatvilágtól távol álló módon, ami a mű megcsonkításának minősül. A szöveges zenemű esetében a zenei és a szöveges rész nem választható el mereven egymástól, mert a mű együtt képez egységet. A perbeli zeneműben továbbá a zene és a szöveg - a peradatok szerint - egymásra tekintettel született, ezért a dal szövegének engedély nélküli átírása nem csak a szövegíró személyhez fűződő és vagyoni jogait sérti, hanem a zeneszerzőét is.

Mindezekre tekintettel helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor a jogsértést megállapította, az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és őt elégtétel adására kötelezte. Szükséges azonban az ítélet rendelkező részének szövegezésbeli pontosítása, amelyből kitűnik, hogy nem az alperes változtatta meg a művet, hanem a műsor egyik szereplője, míg az alperesi felhasználási magatartás a nyilvánossághoz közvetítés volt. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését szövegezésében pontosította és megállapította, hogy a alperes neve alperes megsértette I.rendű felperes neve zeneszerző és II.rendű felperes neve szövegíró felperesek szerzői jogát azzal, hogy a „Vigyázz rám!” című zeneművet a felperesek engedélye nélkül átdolgozott és megváltoztatott módon felhasználta az általa 2011. február 26-án sugárzott V... V... 4. című műsorban, amikor azt az A... nevű szereplő a Villa himnuszaként, mint saját művét adta elő.

A másodfokú bíróság emellett az elsőfokú ítéletnek a jogsértés megállapításával nem kellő összhangban megfogalmazott elégtétel adásra vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az alperest - a kialakult ítélkezési gyakorlatra tekintettel - arra kötelezte, hogy öt napon belül az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét tegye közzé a sérelmezett közvetítéssel azonos időben. Az ítélőtábla alaptalannak találta a fellebbezésnek a közzététel méltánytalanságára való hivatkozását. Hangsúlyozza, hogy a szerzői jogsértés az alperes vonatkozásában is megállapítható volt a mű Szjt. 17. §-ának d) pontja és 26. §-a szerinti nyilvánossághoz közvetítése alapján, ezért elégtétel adására köteles az Szjt. 94. § (1) bekezdés c) pontja szerint. Az alperes Alekossal szembeni esetleges igénye jelen perben nem bír jelentőséggel, az alperes megállapított jogsértésére ugyanis nincs kihatással, hogy az alperes milyen szerződést kötött a V... V... A... nevű főszereplőjével, és annak sem, hogy ezt a szerződést Alekosz

miként sértette meg.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság által meghatározott nemvagyonai kártérítés mértékével. Az Szjt. 94. § (2) bekezdésének és a Ptk. 339. §-ának felhívásával kifejtett jogi indokát kiegészíti a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésével, amely szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A perbeli esetben a nemvagyonai kártérítést megalapozó alperesi jogellenes magatartás - a személyhez fűződő szerzői jogsértés - igazolást nyert, ezért a felperesnek azt kellett a továbbiakban bizonyítania, hogy hátrány érte az alperesi magatartás folytán.

A Pp. 163. § (3) bekezdése szerint a bíróság köztudomású tényként elfogadhat bizonyítás nélkül olyan hátrányt is, ami a nemvagyonai kárpótlást megalapozza. Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a jelen ügyben a hátrány és annak bekövetkezése köztudomású tényként elfogadható. A megváltoztatott szövegű dal felhasználása az alkotók számára hátrányos megítéléssel, szerzői hírnevük sérelmével járt, mivel a TV-nézők a művet egy bulvárműsorban hallották, és az így megismert dallamot az eredeti mű gondolatiságától és az alkotók közismert szellemiségétől, művészi igényességétől eltérő tartalommal kapcsolták össze. A felperesek emellett arra is hivatkoztak, hogy szakmai életükben hátrányos következmények álltak elő azzal, hogy a sérelmezett előadást követő fellépéseken a dal megszólalásával a hallgatók az engedélyük nélküli átdolgozásra asszociáltak. Előadták, hogy ennek következtében a „Vigyázz Rám!” című szerzeményt le kellett venni a repertoárról, nehogy a koncert látogatók esetlegesen azt gondolják, hogy a mű integritásának sérelmét eredményező átdolgozásra a szerzők engedélyével került sor. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperesek által e körben előadottak a művek és az eset körülményeinek ismeretében bizonyítás nélkül, köztudomású tényként aggálytalanul elfogadhatóak.

Az elsőfokú bíróság a nemvagyonai kár mértékének meghatározásánál a felsorolt körülményekre tekintettel volt, a megítélt összeg a bírói gyakorlat által kialakított mértéktől nem tér el, annak megállapítása során az elsőfokú bíróság a jogsértés jellege mellett figyelemmel volt a felhasználás széles körére és igen nagy gyakoriságára is. A nemvagyonai kártérítés összegének leszállítására a másodfokú bíróság nem látott okot, és az alperes által a fellebbezésben felhozottak sem adnak alapot az elsőfokú bíróság okszerű döntésének megváltoztatására, különös tekintettel arra, hogy az alperes a jogsértő állapotot a felperes 2011. július 5-ei keltű ügyvédi felszólítását követően is fenntartotta azzal, hogy nem intézkedett az interneten továbbra is megjelenő sérelmezett tartalom elérhetetlenné tétele iránt.

Mindezek következtében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve annak fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az ismertetett szövegezésbeli pontosítás mellett, az elégtétel adására vonatkozó rendelkezése tekintetében részben megváltoztatta, egyebekben - a felperesek meghaladó keresetét elutasító rendelkezése vonatkozásában - helybenhagyta.

Ez azonban nem jelentette az alperes fellebbezésének eredményességét, ezért az alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperesek oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj megfizetésére.

, 2014. április 3.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: